

№ 10/1948.

ning av representanten Rauha Åkerbloms m.fl:s petition № 22/1948 med förslag om undersökning av möjligheterna för sådan ändring av nu gällande vallag, att åländska sjömän, som äro anställda på åländska fartyg, varhålst dessa befinna sig, bliva i tillfälle att deltaga i landstingsmannaval till Ålands landsting.

Med anledning av förenämnda petition, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande får utskottet värdsammast framhålla följande:

Enligt § 3 i landstingsordningen skola landstingsmännen utses genom omedelbara och proportionella val. Valrätt må ej utövas genom ombud. Dessa principer gälla beträffande alla val, såväl politiska som kommunala, och bilda hörnstenar i vårt demokratiska samhällsskick.

Utan tvivel är det ett viktigt samhällsintresse, att envar skall få utöva sin rösträtt, alldeles oberoende af skattebetalningsförmågan. Men i rösträtten ineligger även en skyldighet att utöva densamma så, att de allmänna principerna för valen icke äventyras. Från kravet på omedelbarhet vid valen synes man icke kunna bortse, ej heller från bevarandet av valhemligheten.

Vid varje val är det många, som ej äro i tillfälle att utöva sin valrätt. Sjömännen äro icke de enda, som befinna sig i det läge, att de ej kunna infinna sig vid valurnorna. Den rätt, som petitionärerna åsyfta, borde därför tillkomma icke blott sjömän utan även alla andra valberättigade, som ej i vanlig ordning kunna utöva sin rösträtt.

Valrätten är visserligen en betydelsefull medborgerlig rättighet, men samhället bör dock icke iklädas oberäknliga kostnader för att var och en under alla omständigheter skall kunna utöva densamma. Det gives enligt utskottets övertygelse ej heller några möjligheter att för rimliga kostnader anordna val under nödig kontroll och med befarande av valhemligheten för frånvarande valberättigade. Valkontrollen kan ej åvälvas myndigheter eller personer utom landskapet. Huru önskvärt det än vore, att alla valberättigade kunde få utöva sin valrätt, möter sakens ordnande dock på ööverbanneliga svårigheter.

I anseende härtill och då man icke heller i riket ännu gått in för sådan lagstiftning, som petitionärerna avse, - de praktiska svårigheterna och kostnadsfrågan hava uppenbarligen verkat avskräckande, - anser utskottet att man icke heller i landskapet för närvarande bör försöka genomföra reformen. Riket har dock större möjligheter än landskapet att åvägabringa densamma. Skall reformen genomföras, borde den även gälla alla val, icke

blott valen till landstinget.

Samtidigt som utskottet i princip ställer sig på samma ståndpunkt som petitionerna, måste utskottet därför av praktiska och ekonomiska skäl för landstinget vördsammast föreslå

att landstinget ville förkasta petitionen.

Mariehamn den 27 februari 1948.

På lagutskottets vägnar:

Tor Brenning

Tor Brenning.

Axel Kuffschinoff
Axel Kuffschinoff.

Närvarande i utskottet: Tor Brenning, ordförande, Herman Mattsson, Jonatan Sjöblom, Paul Påvals och Arthur Larson, (suppleant).

Representanten Rauha Åkerbloms petition (N° 23/1948) om uppdrag för landskapsnämnden att undersöka möjligheterna för en sammanslagning av Ålands lantmannaskola och Ålands lantushållsskola.